

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT

VAI TRÒ ÂM NHẠC TRỊNH CÔNG SƠN TRONG
ĐỜI SỐNG TINH THẦN GIỚI TRẺ HIỆN NAY

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
CHUYÊN NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT

Giảng viên hướng dẫn: Ths. Trần Thục Quyên

Sinh viên thực hiện : Bùi Thị Thu

Lớp : Âm nhạc 2

Hà Nội – 2013

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	4
1. Lý do chọn đề tài.....	4
2. Đối tượng nghiên cứu.....	5
3. Phạm vi nghiên cứu.....	5
4. Mục đích của đề tài	5
5. Phương pháp nghiên cứu	6
6. Tình hình nghiên cứu của đề tài.....	6
7. Bố cục của đề tài	7

Chương 1 : ĐÔI NÉT VỀ NHẠC SĨ TRỊNH CÔNG SƠN VÀ NHỮNG ĐÓNG GÓP CỦA ÔNG TRONG ĐỜI SỐNG NÓI CHUNG

1.1. Đôi nét về nhạc sĩ Trịnh Công Sơn

1.1.1. Thời tuổi trẻ

1.1.2. Thời phản chiến(1964 – 1975)

1.1.3. Những năm đầu hòa bình (1975 – 1990)

1.1.4. Những năm sau ngày đất nước đổi mới đến khi nhạc sĩ qua đời

1.1.5. Sự nghiệp sáng tác

1.2. Những đóng góp của ông trong đời sống tinh thần nói chung

Chương 2 : ÂM NHẠC TRỊNH CÔNG SƠN TRONG ĐỜI SỐNG TINH THẦN GIỚI TRẺ HIỆN NAY

2.1. Đời sống tinh thần của giới trẻ hiện nay

2.1.1. Khái quát về đời sống văn hóa tinh thần

- 2.1.2. *Vai trò của đời sống văn hóa tinh thần đối với giới trẻ hiện nay*
- 2.1.3. *Đời sống âm nhạc giới trẻ tại Hà Nội*
- 2.2. Âm nhạc Trịnh Công Sơn trong đời sống tinh thần giới trẻ
 - 2.2.1. *Một số kết quả khảo sát.*
 - 2.2.2. *Giới thiệu một số ca khúc của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn được giới trẻ yêu thích*

Chương 3 : ĐÁNH GIÁ VAI TRÒ CỦA ÂM NHẠC TRỊNH CÔNG SƠN VỚI ĐỜI SỐNG TINH THẦN CỦA GIỚI TRẺ

- 3.1. Vai trò giáo dục tình yêu quê hương
- 3.2. Vai trò giáo dục đạo đức
- 3.3. Vai trò nhận thức tình cảm
 - 3.3.1. *Tình yêu lứa đôi*
 - 3.3.2. *Tình yêu cuộc sống*
- 3.4. Đề xuất định hướng thẩm mỹ cho giới trẻ thông qua âm nhạc
 - 3.4.1. *Với cơ quan quản lý văn hóa*
 - 3.4.2. *Với các nhạc sĩ và nghệ sĩ*

KẾT LUẬN

TÀI LIỆU THAM KHẢO..... 8

PHỤ LỤC

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Âm nhạc đóng một vai trò quan trọng trong việc giáo dục nhân cách, đặc biệt là việc nâng cao nhận thức về các mối quan hệ xã hội, quan hệ huyết thống và luân lý đạo đức đời thường. Âm nhạc là nguồn cảm hứng nội tâm, có khả năng tạo ra sự sung mãn về tâm hồn, nâng cao ý chí nghị lực trong cuộc sống. Điều đáng nói là âm nhạc tạo nên những cung bậc tình cảm rất tinh tế, thuần hóa tâm thức, đưa con người về với nhân cách vốn có của mình.

Những năm gần đây, cùng với sự phát triển và hội nhập nền kinh tế thế giới thì văn hóa của người Việt Nam cũng dần thay đổi để hòa chung nhịp phát triển với thế giới. Tuy nhiên, bên cạnh những giá trị tích cực thì kéo theo những yếu tố tiêu cực mà giới trẻ là những người tiếp xúc và học hỏi trực tiếp. Đồng thời cũng là lực lượng nhạy cảm nhất với quá trình giao lưu văn hóa mà cụ thể là âm nhạc hiện nay. Cần phải nhận thức đúng đắn về các giá trị đó nhằm đạt hiệu quả cao nhất mà âm nhạc mang lại trong đời sống chúng ta.

Là một sinh viên chuyên ngành âm nhạc, qua việc tìm hiểu về nhạc sĩ Trịnh Công Sơn cùng những ca khúc của ông, tôi nhận thấy âm nhạc Trịnh Công Sơn góp phần quan trọng trong việc giáo dục nhân cách của con người, đặc biệt là đối với giới trẻ hiện nay.

Trải qua tiến trình của lịch sử âm nhạc Trịnh Công Sơn vẫn có những giá trị nhất định trong lòng công chúng nghe nhạc. Thực tế cho thấy, một số lượng không nhỏ các bạn trẻ tìm đến nhạc Trịnh Công Sơn bởi họ thấy nhạc Trịnh phù hợp với tâm tư tình cảm của họ, với ca từ đơn giản dễ đi vào lòng người. Giữa cuộc đời đầy bon chen, xã hội phức tạp, con người tìm đến nhạc Trịnh để suy ngẫm về kiếp người, về những nỗi khổ của đời người, tìm ra căn

nguyên của mọi khổ đau, tự tìm ra con đường vượt qua khó khăn cho chính mình, hướng đến hạnh phúc, bình yên trong tâm hồn như tìm sự an ủi, che chở, nâng đỡ nơi Đức Phật. Âm nhạc Trịnh Công Sơn là kho báu của những giá trị Chân - Thiện - Mỹ . Có lẽ vì những điều đó mà âm nhạc của Trịnh Công Sơn có sức sống vượt thời gian như vậy. Điều này chứng tỏ nhạc Trịnh có ảnh hưởng không nhỏ trong đời sống tinh thần giới trẻ nói riêng và công chúng nghe nhạc nói chung.

Tuy ông đã rời xa chúng ta nhưng những ca khúc cùng với giá trị nghệ thuật của ông thì còn mãi và có sức ảnh hưởng lớn trong cuộc sống. Chính vì những điều đó tôi đã chọn đề tài: **“Vai trò âm nhạc Trịnh Công Sơn trong đời sống tinh thần giới trẻ Hà Nội”** làm khóa luận tốt nghiệp chuyên ngành âm nhạc của mình với mong muốn qua việc nghiên cứu đề tài này góp phần làm rõ thêm vai trò âm nhạc Trịnh Công Sơn đối với việc giáo dục nhân cách, tình cảm, đạo đức trong giới trẻ hiện nay.

2. Đối tượng nghiên cứu

Nội dung và giá trị nghệ thuật trong các ca khúc của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn với đời sống tinh thần giới trẻ hiện nay.

3. Phạm vi nghiên cứu

Một số ca khúc của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn được giới trẻ ưa thích tại khu vực Hà Nội.

4. Mục đích của đề tài

- Nâng cao sự hiểu biết của người viết về những giá trị trong các ca khúc của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn trong thực tiễn.

- Giới thiệu về nhạc sĩ Trịnh Công Sơn qua nội dung và phương pháp sáng tác ca khúc của tác giả.

- Làm sáng tỏ vai trò của các ca khúc của Trịnh Công Sơn đối với giới trẻ.

5. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

Phương pháp phỏng vấn

Điều tra bằng bảng hỏi

Thu thập tài liệu

Phân tích

So sánh

6. Tình hình nghiên cứu của đề tài

Trịnh Công Sơn là một hiện tượng hiếm gặp. Âm nhạc của ông có ảnh hưởng đến đời sống Văn hóa tinh thần người Việt Nam. Thời kỳ ông còn sống, trước năm 1975 có vài tờ báo viết về hiện tượng nhạc Trịnh Công Sơn với những nhận định chung về thiên tài âm nhạc của Trịnh. Các bài viết đó cho chúng ta cái nhìn toàn cảnh về âm nhạc Trịnh Công Sơn trong bối cảnh xã hội chiến tranh loạn lạc. Năm 1991, một luận văn cao học viết về nhạc của ông do cô Yoshii Michiko người Nhật nghiên cứu với đề tài: *Những bài hát nhạc phản chiến của Trịnh Công Sơn*, viết bằng tiếng Pháp chứng minh các bài hát của Trịnh Công Sơn là kiệt tác âm nhạc.

Từ khi ông qua đời cho đến nay, cũng có nhiều chuyên luận, tạp chí viết về cuộc đời cũng như âm nhạc của ông. Sách ra đời đầu tiên viết về người nhạc sĩ tài hoa quá cố là cuốn *Trịnh Công Sơn - Một người thơ ca một cõi đi về* do Nguyễn Trọng Tạo, Nguyễn Thụy Kha, Đoàn Tử Huyền sưu tầm và biên soạn; sau đó được bổ sung, biên soạn lại và xuất bản lại với tựa đề *Một cõi Trịnh Công Sơn* (2004). Tiếp theo lần lượt các cuốn khác được phát hành của tác giả Bửu Ý, Hoàng Phủ Ngọc Tường... Tại nước ngoài, bạn bè của ông cũng có nhiều bài viết dành cho âm nhạc của ông. Nhiều trang web tập hợp các hình ảnh, bài hát, đĩa nhạc, bài viết, bài phê bình của ông như: *suutap.com* tại Mỹ và *tcs-home.org*

Tuy nhiên vẫn chưa có chuyên luận nào đi sâu nghiên cứu về “âm nhạc của ông đối với đời sống tinh thần của giới trẻ hiện nay”.

7. Bố cục của đề tài

Ngoài phần mở đầu và kết luận, tài liệu tham khảo, phụ lục, khóa luận gồm ba chương:

Chương 1: Đôi nét về nhạc sĩ Trịnh Công Sơn và những đóng góp của ông trong đời sống nói chung.

Chương 2: Âm nhạc Trịnh Công Sơn trong đời sống tinh thần giới trẻ hiện nay.

Chương 3: Đánh giá về giá trị các tác phẩm của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn với đời sống tinh thần của giới trẻ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Dương Viết Á (1994), *Âm nhạc lý luận và cây đời*, Nxb âm nhạc – Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật.
 2. Đào Ngọc Dung (2001), *Phân tích tác phẩm âm nhạc*, Nxb Giáo dục.
 3. Bùi Vĩnh Phúc (2012), *Trịnh Công Sơn / Ngôn ngữ và những ám ảnh nghệ thuật*, Nxb Trẻ, Tp HCM.
 4. *Trịnh Công Sơn Một người thơ ca Một cõi đi về*, Nxb. Âm nhạc, 2001.
 5. *Trịnh Công Sơn - Người hát rong qua nhiều thế hệ*, Nxb Trẻ, 2004.
 6. *Trịnh Công Sơn Tuyển tập những bài ca không năm tháng*, NXB. Âm nhạc, 1998.
 7. Tạp chí văn học (2001), *Chuyên đề đặc biệt về Trịnh Công Sơn*, tháng 11/2011, Nxb Tp HCM.
 8. Đặng Tiên (2001), *Đời và nhạc Trịnh Công Sơn*, <http://www.tcs-home.org>
 9. Hoàng Phủ Ngọc Tường (2005), *Trịnh Công Sơn và cây đàn lya của Hoàng tử bé*, Nxb Trẻ
 10. Nguyễn Đắc Xuân (2003), *Trịnh Công Sơn có một thời như thế*, Nxb Văn học
 11. Bửu Ý (2003), *Kẻ du ca về tình yêu, quê hương và thân phận*, in trong tập *Trịnh Công Sơn, rơi lệ ru người*, Nxb Phụ nữ.
- Trang web:
- <http://www.tcs-home.org>
- <http://www.google.com.vn>